

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1:	De cockpit van uw pc	2
	De computer starten	3
	De beeldtaal van Windows	3
	Apparaten leren praten	4
	Rondneuzen met de muis	5
	Klikken met de muis: altijd links, behalve...	8
	Het berichtgebied	9
	De verkenner openen en sluiten	11
	Het snelmenu – de rechtermuisknop	13
	Paniek	15
	Windows en de computer afsluiten	15
Hoofdstuk 2:	Bureau met uitzicht	18
	Windows Verkenner openen en sluiten	19
	Venster maximaliseren	19
	Venster minimaliseren	20
	Een programma starten	21
	Plaknotities openen	22
	Vensters ordenen	24
	Handig bladeren met sneltoetsen	25
	Aero Shake	26
	Vensters sluiten	26
	Taakweergave	27
	Vensterafmetingen veranderen	27
	Klikken-en-slepen	28
	Schuifbalken	29
	Handige sneltoetsen	30
	Een venster verplaatsen	31
	Het startmenu	33
	Ouderwetse apps	33
	Live apps	35
Hoofdstuk 3:	Typen en teksten	36
	WordPad starten	37
	WordPad via Alle apps	37
	WordPad via Zoeken	38
	Tekst typen en opslaan	38
	Het geheugen en de vaste schijf	40
	Document opslaan	40
	Het document openen met Windows Verkenner	42
	Opslaan en Sluiten	44
	Doortypen en terugloop	45
	Nog meer manieren om een document te openen	46
	Tekst bewerken	48

Opslaan als	49
Tekst opmaken	50
Tekst of alinea opmaken	54
Opsomming en nummering	56
Regelafstand en alinea-afstand	57
Opslaan met de sneltoets	59
Uitlijning	59
Schuiven, knippen, kopiëren en plakken	60
Tekst verschuiven	60
Knippen en plakken	61
Accenten	63
Het schermtoetsenbord	64
Hoofdstuk 4: Paden in Windows	66
Verwarring	67
Directory's en paden	67
Terug naar Deze pc	68
Bureaublad en bureaublad	70
Een nieuwe map maken en vullen	71
Een document of map verplaatsen	72
Opslaan en openen	73
Het technische pad van Windows	75
Hoofdstuk 5: Pictogrammen en snelkoppelingen	78
Een programma aan de taakbalk vastmaken	79
Een programma losmaken van de taakbalk	80
Van bureaublad naar taakbalk	80
Een geopend programma aan de taakbalk vastmaken	81
Handige binnendoortjes naar documenten	81
Favoriete map in de navigatiekolom	82
Een map aan Windows Verkenner koppelen	82
Een map loskoppelen van Windows Verkenner	83
Favoriet document in de taakbalk	84
Een snelkoppeling op het bureaublad	85
Een pictogram op het bureaublad verplaatsen	86
Een pictogram een andere naam geven	86
Meerdere pictogrammen selecteren	87
Shift+klik: een reeks selecteren	88
Een selectie ongedaan maken	88
Ctrl+klik: selectief selecteren	88
Klikken en slepen: een vlak selecteren	89
Ctrl+A: alles selecteren	89
Ctrl+klik: deselecteren	90
Combineren	90
Verslepen met de rechtermuisknop	90
Uw eigen starmenu	91
Een tegel in het startmenu plaatsen	91
Tegels verwijderen	93
Een tegel groter of kleiner maken	93
Live-tegels	93

De Prullenbak van Windows	94
Delete: verwijderen	94
Items uit de Prullenbak terugzetten	94
De Prullenbak legen	95
Ctrl+Z: ongedaan maken	95
Hoofdstuk 6: Apparaten aansluiten	96
Een cd of dvd in de computer steken	97
Windows bekijkt schijfinhoud	99
Een dvd verwijderen uit de computer	100
Een apparaat aansluiten met USB	100
Een SD-kaart aansluiten	103
Een USB-apparaat of SD-kaart uitwerpen	104
De inhoud van al die opslagapparaten	105
Printers	105
Een printer aansluiten	105
Een printer handmatig toevoegen	105
Afdrukken vanuit een programma	107
Hoofdstuk 7: Kijken en luisteren	108
Het volume	109
Het geluid harder of zachter zetten via het bureaublad	109
Het geluid dempen	110
Windows-geluiden zachter zetten	110
Windows Media Player eenmalig instellen	112
Een muziek-cd afspelen	113
Kleine en grote weergave	115
Muziek luisteren vanaf de taakbalk	116
Afzonderlijk volume voor Windows Media Player	117
De cd uitwerpen	117
Foto's bekijken in Windows Verkenner	118
Met Windows Media Player lukt het niet	121
Film-dvd's bekijken	121
Met VideoLAN	122
Vragen of onthouden?	124
Hoofdstuk 8: Media beheren en meenemen	128
De muziekbibliotheek van Windows Media Player	129
Een muziek-cd 'bekijken'	129
Een muziek-cd rippen	130
Uw muziek waarderen	132
Titels aanpassen	132
Een afspeellijst maken	133
Verwijderen, maar niets kwijtraken	135
Synchroniseren met een smartphone of USB-stick	135
Foto's op de vaste schijf	138
Een foto verwijderen	139
Een foto bewerken	141
Foto's in het startmenu	143
Waar vindt u de bestanden?	143

Hoofdstuk 9:	Waakhonden van Windows	146
	De zeven vuistregels voor veiligheid	147
	1. Banken sturen nooit e-mail en bellen nooit om uw gegevens	147
	2. Klik niet op hyperlinks in e-mail om in te loggen	148
	3. Logingegevens nooit opslaan	149
	4. Open geen bijlagen van onbekenden	149
	5. Is iets gratis, dan is het nooit voor niets	149
	6. Buitenkansjes bestaan niet	150
	7. Gebruik goede wachtwoorden	150
	Windows doet zijn best, u doet de rest	152
	Irritante vragen	153
	Wat willen internetboeven met uw computer?	153
	Reclame in uw computer en browser	153
	Colportage	154
	SPAM: reclame tussen uw e-mail	154
	Gegevensdiefstal	154
	Distributiecentrum	155
	Marktonderzoek en cookies	155
	Cookie-wetgeving	156
	Hangjongeren	157
	Nooit grappig: de Hoax	157
	Een nieuwe computer?	157
	Hoe komt al die ellende in uw computer terecht?	157
	Privacyinstellingen van Windows	158
	Windows Defender aanzetten	163
	Scannen op virussen	164
	Firewall	166
	Zorgen dat de firewall aanstaat	166
	Windows Update	168
Hoofdstuk 10:	Internet verkennen	170
	Internet Explorer is nu Edge	171
	De weg naar een website	171
	Hoe werkt internet?	172
	Surfen met Edge	173
	Met de zoekmachine naar Wikipedia	176
	Hoe werkt een zoekmachine?	179
	Favorieten	180
	Toevoegen aan Favorieten	180
	Naar een favoriete site surfen	182
	Een favoriet verwijderen	183
	Geschiedenis	183
	Een website in de geschiedenis bezoeken	183
	Geschiedenis leegmaken	184
	Privé surfen met InPrivate-navigatie	185
	Een lege startpagina instellen	186
	Zoeken en surfen	187
	Vorige en Volgende	188
	Vergroten en verkleinen	189
	Internet Explorer gebruiken	189
	Een andere browser, een andere zoekmachine	190
	Topdomeinen	191

Hoofdstuk 11:	E-mail	192
	Mail openen	193
	Een account aanmaken	194
	Hier wordt het even ingewikkeld	196
	Mail maken en verzenden	197
	Een bijlage bijvoegen	199
	Mail lezen en beantwoorden	201
	Reply of beantwoorden	202
	Uw eigen handtekening	203
	Een bijlage ontvangen	204
	De bijlage opslaan	206
Hoofdstuk 12:	Windows 10 ½	208
	Mozilla Firefox	209
	Firefox downloaden	209
	Firefox installeren	210
	Firefox als standaardbrowser instellen	211
	Zoeken met Firefox en Google	213
	VideoLAN – VLC	214
	VLC downloaden	214
	VLC installeren	215
	VLC als standaard videospeler instellen	216
	Opruimen	216
	Een video afspelen	218
	En nu verder	218
Index		220

01 DE COCKPIT VAN UW PC

U LEERT IN DIT HOOFDSTUK:

- *De computer starten en afsluiten.*
- *Rondneuzen en klikken met de muis.*
- *Windows Verkenner openen en sluiten.*
- *Het startmenu openen.*
- *De computer uitzetten.*

::01 DE COCKPIT VAN UW PC

Misschien kijkt u voor de eerste maal naar Windows, of misschien bent u al bekend met een oudere versie van Windows. Hoe ervaren u ook bent, Windows 10 bevat zoveel nieuwe elementen, dat een schone start een goede basis is om met Windows 10 te leren werken. In dit eerste hoofdstuk maakt u kennis met de muis en met de elementen die het bureaublad opsieren en tevens toegang geven tot de kracht van uw computer. U krijgt bovendien de hoognodige kennis en informatie over uw computer mee, die eraan bijdraagt dat u 'begrijpt' wat uw computer doet.

DE COMPUTER STARTEN

Voordat u doorgezaagd wordt in dit eerste hoofdstuk over Windows, is het handig om de computer aan te zetten.

- 1 Zorg dat de computer is aangesloten op een stopcontact.
- 2 Zorg dat het beeldscherm bij uw computer aanstaat.
Hebt u een laptop, dan wordt het ingebouwde beeldscherm natuurlijk automatisch met de computer aan- en uitgezet.
- 3 Druk op de aan/uitknop van uw computer om deze aan te zetten.

Nu is het een kwestie van geduld hebben. Er moet heel wat gebeuren in de computer voordat u ermee kunt communiceren.

DE BEELDTAAL VAN WINDOWS

De beeldtaal van Windows is niet door Microsoft bedacht, maar lang voor de eerste Windows-versie door Xerox en daarna Apple. Het is een beproefde beeldtaal waarmee alle moderne besturingssystemen voor computers werken. De gekozen beeldtaal draait om het aloude bureau. Uw bureau, met een pennenbak, een klokje ergens in de hoek, ladebakken eronder waarin u gereedschappen als nieltang en perforator bewaart, maar ook papieren en dossiers. Onder uw bureau staat een prullenbak. De beeldtaal van Windows gaat uit van dit bureau. En veel van wat u ziet en doet verwijst hiernaar.

Het bureaublad zelf is het grote vlak in uw beeldscherm. In Windows heet dat ook het Bureaublad. Op dit bureaublad kunt u van alles neerleggen. Zoals een document waaraan u werkt, of een map vol foto's. Linksboven op het bureaublad staat de prullenbak. Het is nu eenmaal onmogelijk om deze daadwerkelijk onder het bureaublad van Windows te plaatsen, maar de vergelijking is duidelijk. De prullenbak gebruikt u om dingen weg te gooien die u niet meer nodig hebt.

Aan de onderrand van het beeldscherm ligt een balk: de taakbalk. Deze kunt u vergelijken met de ladebakken onder het bureau.

APPARATEN LEREN PRATEN

Een computer is een kast vol onderdelen die los van elkaar volstrekt niets kunnen. Er zit geheugen in, een processor die al het denkwerk doet, een grafische kaart die zorgt dat de computer van alles op uw beeldscherm kan laten zien, een vaste schijf waarop bestanden bewaard blijven als de computer geen stroom krijgt, en een moederbord. Het moederbord koppelt alle onderdelen in de computerkast aan elkaar. Dit alles bij elkaar heet hardware (ijzerwaren). Wat al die onderdelen doen is op zich interessant genoeg, maar is volstrekt niet relevant om met de computer te kunnen werken. Net zoals u bij een auto eigenlijk niet hoeft te weten hoe de motor en andere onderdelen werken. Als u maar weet hoe u stuur en pedalen moet bedienen.

De computer heeft stroom nodig, maar dan nog doen al die onderdelen van koper, kunststof en silicium niets zinnigs. Een computer kan immers pas iets doen als u daar opdracht voor geeft.

```
Ping statistics for 203.86.235.76:
  Packets: Sent = 4, Received = 4, Lost = 0 (0% loss),
Approximate round trip times in milli-seconds:
  Minimum = 325ms, Maximum = 329ms, Average = 327ms

C:\Users\victorpeters>dir
Volume in drive C has no label.
Volume Serial Number is 72B9-48BB

Directory of C:\Users\victorpeters

16-07-15  15:54  <DIR>          .
16-07-15  15:54  <DIR>          ..
16-07-15  12:29  <DIR>          3D Objects
19-07-15  09:40  <DIR>          Contacts
19-07-15  09:40  <DIR>          Desktop
19-07-15  09:40  <DIR>          Documents
19-07-15  09:40  <DIR>          Downloads
```

Een ongezellig zwart scherm met weinigzeggende teksten. Zo werd de computer vroeger bediend.

Communiceren met een zwart scherm met witte letters is mogelijk, maar niet erg handig. Tot 1984 was typen op het toetsenbord in een zwart scherm overigens de enige manier om met de computer te praten. Pas toen Apple in 1984 het systeem met vensters, muis en pictogrammen op de markt bracht, veranderde dit.

Sinds 1984 lijkt er meer te zijn veranderd in de wereld dan in duizend jaar middeleeuwen. De computer heeft in die tijd leren praten in beelden en leren luisteren naar een rollend aanwijsapparaat – de muis – op uw tafelblad. En sinds enkele jaren kunt u ook zonder muis maar gewoon met uw vingers iets aanwijzen op een beeldscherm. Het toetsenbord is voor de besturing van de computer niet meer noodzakelijk, maar zal meestal nog erg handig zijn. Alleen om tekst in te voeren is een toetsenbord bijna onmisbaar. Met een aanraakscherm en een virtueel toetsenbord kan dit inmiddels ook.

Om door middel van muis, toetsenbord en beeldscherm met de onderdelen in uw computerkast te kunnen praten, is een intelligente tussenlaag nodig. Een soort tolk die begrijpt wat u wilt en uw wensen kan uitleggen aan de harde onderdelen in de kast. Het antwoord van die hardware wordt door dezelfde intelligente tolk weer omgezet in beeld en geluid dat u kunt begrijpen. Aangezien u dit boek in handen hebt is Windows 10 waarschijnlijk uw tolk om met de computer te kunnen praten.

Windows 10 bestaat niet uit harde onderdelen, maar is software. Windows 10 is een uitgebreid pakket met programmacode dat precies past bij de onderdelen in uw computer. Start u de computer op door de aanknop op de kast in te drukken, dan wordt Windows 10 automatisch opgestart, zodat u meteen Windows in beeld krijgt. U hoeft dus nooit in een andere taal met de computer te praten dan in de beeldtaal van Windows.

Via de taakbalk gaat u gereedschappen activeren, documenten openen en zaken raadplegen. Zoals datum en tijd die permanent zichtbaar zijn rechts in de taakbalk.

Drie belangrijke onderdelen in de beeldtaal zijn de gereedschappen (programma's), mappen en documenten. In een map vindt u een of meer documenten. Misschien dat in de map ook nog andere mappen zitten. Om een document te bewerken, hebt u een gereedschap nodig. Bijvoorbeeld ene pen of typemachine, die natuurlijk in Windows vervangen zijn door programma's om te typen, te rekenen of te tekenen.

RONDNEUZEN MET DE MUIS

De muis is het onderdeel van de computer waarmee u dingen in Windows aanwijst. De route die de muis op uw tafelblad aflegt, wordt nauwgezet gevolgd door Windows en wordt in het beeldscherm weergegeven met een pijl. Die witte pijl heet muisaanwijzer. Hebt u een laptop, dan is uw vinger de muis en de touchpad is dan het tafelblad. Tijdens het sturen met de muis over het tafelblad kijkt u op het beeldscherm naar de bewegingen van de muisaanwijzer.

In de volgende oefening wordt van alles aangewezen met de muis en voorzien van een korte toelichting. Klik nog nergens op met de muisknoppen; er wordt alleen maar gestuurd met de muis en aangewezen met de muisaanwijzer.

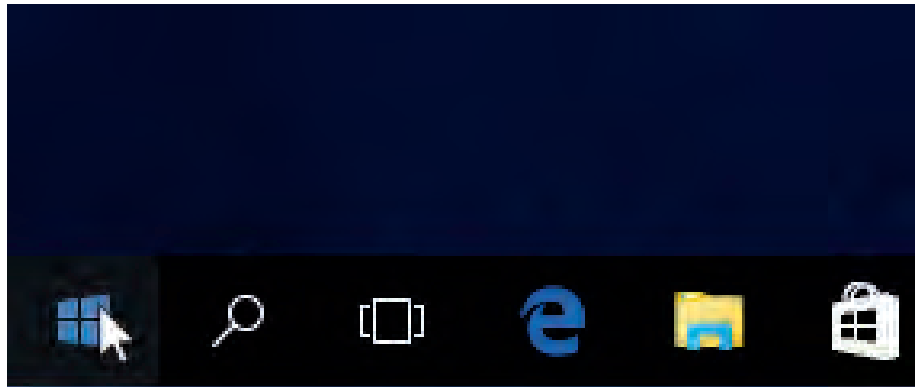
Afbeelding 1.1

Ergens op het bureaublad.

Afbeelding 1.2

Linksonder wijst de muis naar de startknop.

- 1 Stuur de muisaanwijzer naar het midden van het beeldscherm, door de muis over het tafelblad in de gewenste richting te rollen. Laat de muis goed op het tafelblad rusten; til de muis niet op tijdens het sturen.
- 2 Stuur de muisaanwijzer nu naar linksonder in het beeldscherm, door de muis diagonaal naar linksonder over het tafelblad te rollen.
- 3 Stuur de muis nu tot boven het pictogram Prullenbak. Let op dat u nergens op klikt.

Afbeelding 1.3

De Prullenbak.

Gewone muis op laptop

Hebt u een laptop, dan moet u al meteen leren werken met een veel moeilijker te bedienen *touchpad*. Wellicht is het handiger om een gewone muis op uw laptop aan te sluiten. Een muis kost u voor ongeveer 20 euro in elke computerwinkel. De winkelier helpt u graag bij het aansluiten en installeren ervan. Neem uw laptop dus mee naar de winkel als u een muis gaat kopen.

Het pictogram van de prullenbak wordt met een half transparant vlak in de achtergrond gemarkeerd. Bovendien verschijnt er een zogenaamde *scherm-tip* met meer informatie over het object dat door de muis wordt aangewezen. U wijst de prullenbak nu aan met

de muis. Zodra u de muisaanwijzer wegstuurt van de prullenbak, verdwijnen het vlak en de schermtip. Deze prullenbak is duidelijk nog leeg. Als er iets in zit, dan ziet u proppen papier in de korf.

De schermtip

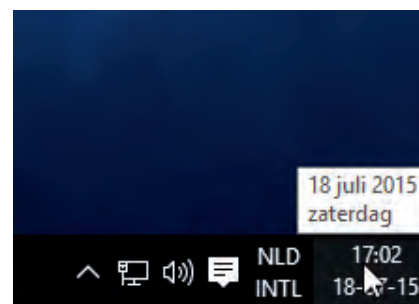
Bij allerlei onderdelen van Windows 10 wordt in een schermtip wat extra informatie gegeven. U kunt de schermtips volstrekt negeren. U hoeft er niet op te klikken en u hoeft ze ook niet weg te klikken of iets dergelijks. De schermtip verdwijnt vanzelf.

- 4 Stuur de muisaanwijzer tot boven de datumvermelding rechts-onder in het beeldscherm.

Uw muis hangt nu boven het berichtgebied van de taakbalk. De datum wordt in keurig Nederlands vermeld in een schermtip.

De balk waarin deze datum en tijd staan heet de *taakbalk*. In deze balk vindt u aan de rechterzijde kleine pictogrammen die iets vertellen over uw computer, of over de hardware. Dit deel noemt met het *berichtgebied*.

Aan de linkerzijde liggen knoppen waarmee u programma's en documenten kunt openen. Daar verschijnen ook de knoppen van de zaken waarmee u bezig bent. Helemaal links ligt de oude vertrouwde startknop. In de loop van dit boek komen de taakbalk en de startknop uitgebreid aan de orde.

Afbeelding 1.4

Datum en tijd.

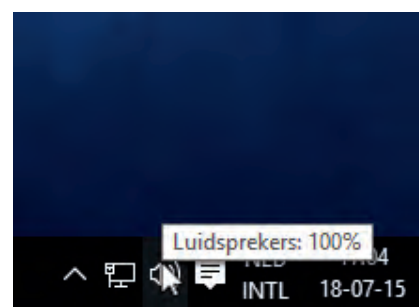

Meer pictogrammen

De kans is groot dat uw bureaublad veel meer pictogrammen bevat dan in de afbeeldingen in dit boek. Veel computerfabrikanten voegen hun eigen software toe aan Windows en plaatsen allerlei pictogrammen op uw bureaublad, waarmee u snel van die software gebruik kunt maken, of extra software kunt kopen.

- 5 Stuur de muisaanwijzer iets naar links tot boven het kleine pictogram van de luidspreker.

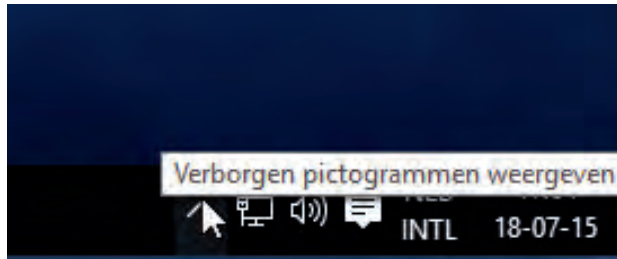
Een schermtip vertelt u hoe hoog het volume van Windows staat. Dit hoeft niets te zeggen over de hoeveelheid geluid uit uw luidsprekers, want ook daarop kan een volumeknop zitten. Bij een laptop wordt het volume meestal bediend met enkele functietoetsen op het toetsenbord. Gebruikt u die toetsen, dan verandert het volume van Windows ook tegelijk.

Afbeelding 1.5

Volume van de luidsprekers.

Afbeelding 1.6
Verborgen pictogrammen.

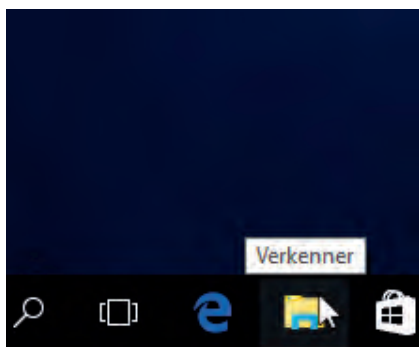
6 Stuur de muis boven het pijltje in het berichtengebied van de taakbalk.

Programma's en functies die permanent in Windows actief zijn, hebben vaak een pictogram in het *berichtgebied* liggen. Omdat dat soms iets teveel pictogrammen worden, zijn de meeste ervan verborgen onder de pijl. Alleen de belangrijkste zijn altijd zichtbaar.

De muis wordt dadelijk verhuisd naar het middengedeelte van de taakbalk. In dit middengedeelte – dat nu nog bijna leeg is – liggen twee pictogrammen van onderdelen die volgens Microsoft echt standaard bij Windows horen.

7 Stuur de muis naar links over de taakbalk tot aan het pictogram met de schermtip *Verkenner*.

Windows Verkenner is het programma waarmee de inhoud van mappen en de computer bekeken kan worden. In de vergelijking van Windows met een bureau, is Windows Verkenner de ladebak van Windows. In de komende hoofdstukken leert u werken met deze Windows Verkenner.

Afbeelding 1.7
Windows Verkenner.

KLIKKEN MET DE MUIS: ALTIJD LINKS, BEHALVE...

Hetzelfde rondje als hiervoor gaat u nog een keer maken, maar deze keer klikt u met de linkermuisknop op de onderdelen. Een muisklik is simpelweg eenmaal de linkermuisknop indrukken en meteen weer loslaten. Klikken doet u als de muis stil ligt. Klikken terwijl u met de muis rolt, geeft een ander effect.

De linkermuisknop heet ook *primaire muisknop*, omdat u hiermee zaken aanwijst en activeert. De rechtermuisknop noemt men de *secundaire muisknop*.

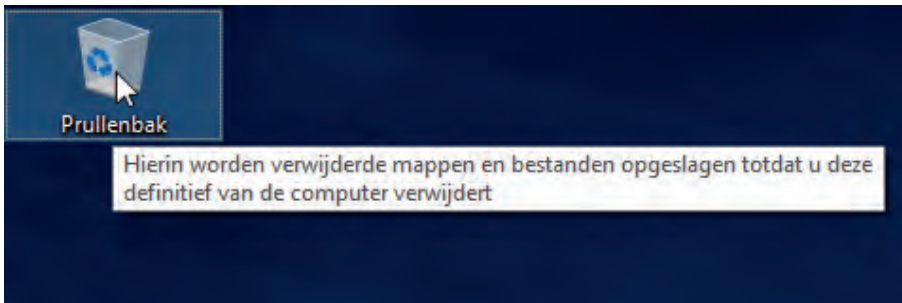

Links- of rechtshandig

Bent u linkshandig, dan kunt u de muisknoppen via software-instellingen omdraaien. In dat geval is de rechtermuisknop de primaire knop en de linker de secundaire. Vraag uw computerleverancier om hier even mee te helpen.

In dit boek gaan we voor het gemak uit van een rechtshandige muis. Klikken gebeurt dus met de linkermuisknop. De rechter- of secundaire muisknop wordt alleen voor een specifiek doel gebruikt. Al het andere gebeurt altijd met de linker- of primaire muisknop. Klikken is dus altijd met de primaire muisknop, tenzij expliciet anders wordt vermeld.

- 1 Stuur de muis tot boven de **Prullenbak** en zorg dat de muis stil ligt.
- 2 Klik dan één keer met de linkermuisknop op de **Prullenbak**.

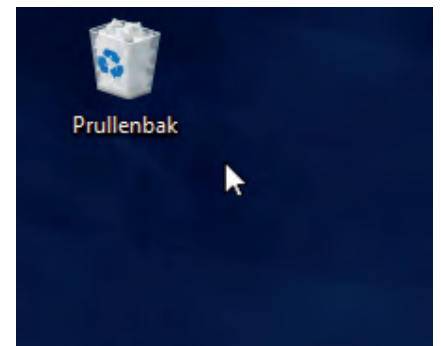

Afbeelding 1.8

Klik eenmaal op de Prullenbak.

Het pictogram van de prullenbak krijgt weer een duidelijk vlak erachter. Wat u zojuist gedaan hebt, heet *selecteren*. Klinkt u eenmaal op een onderdeel dat op het bureaublad of in de Windows Verkenner ligt, dan heet dat selecteren.

- 3 Stuur de muis boven een lege plek midden op het bureaublad en klik eenmaal met de muis.

Afbeelding 1.9

Klik op een lege plek om te deselecteren.

U hebt zojuist niets geselecteerd, maar wel de Prullenbak *gedeselecteerd*, een woord dat niet in Van Dale voorkomt. Oftewel: door op niets te klikken, zorgt u ervoor dat een eerder geselecteerd onderdeel niet meer geselecteerd is. De Prullenbak is nu niet meer geselecteerd en het lichte kader eromheen verdwijnt.

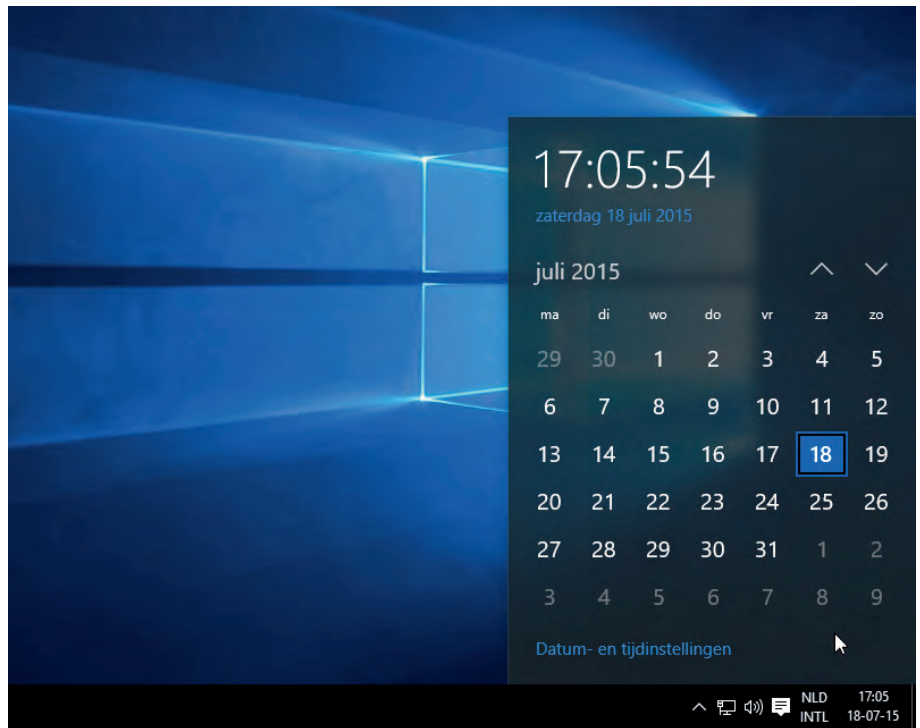
Selecteren en deselecteren zijn veelvoorkomende handelingen in Windows. Bij vrijwel alle programma's moet u constant dingen selecteren en deselecteren. U komt deze twee uitdrukkingen ook in dit boek veel tegen.

In de beeldtaal van Windows zou u selecteren kunnen vergelijken met het boven op de stapel leggen van een document, klaar om er iets mee te doen.

HET BERICHTGEBIED

- 1 Stuur de muis voor de tweede maal naar de datumvermelding rechts in de taakbalk.
- 2 Klik nu eenmaal op de **datum- en tijdsvermelding**.

Afbeelding 1.10
Datum en tijd.

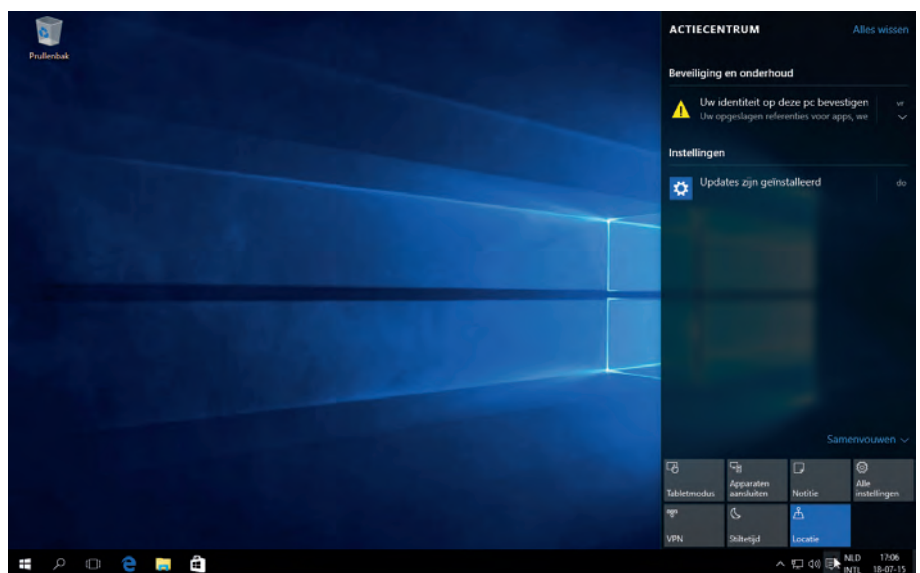

Een paneel wordt geopend met daarin een kalender – de datum is gemarkeerd – en een klok met de huidige tijd.

Klikt u op een onderdeel in de taakbalk, dan klikt u op een knop. De onderdelen in de taakbalk zijn allemaal knoppen waarmee u een bepaalde functie of een programma activeert.

- 1 Klik ergens op een lege plek op het bureaublad, zodat het paneel Datum en tijd verdwijnt.
- 2 Stuur de muis tot boven de knop met de tekstballon, ook rechts in de taakbalk.
- 3 Klik dan op de tekstballon.

Afbeelding 1.11
Actiecentrum.

Een paneel verschijnt met informatie over acties die in of met Windows gedaan moeten worden. In dit voorbeeld staat dat Windows graag de identiteit van de pc wil bevestigen. U hoeft echter niet alles te doen wat Windows belangrijk vindt.

Ook ziet u dat alle updates geïnstalleerd zijn. Updates zijn erg belangrijk omdat ze veiligheidslekken in Windows en foutjes in Windows oplossen. Zorg dus dat uw computer altijd up-to-date is.

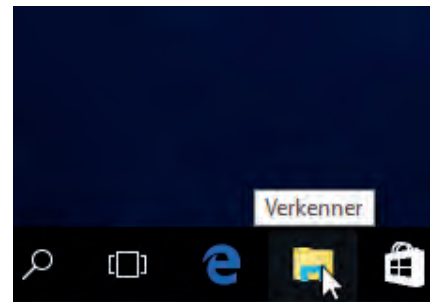
- 4 Klik weer ergens op het bureaublad van Windows om het paneel te sluiten.

DE VERKENNER OPENEN EN SLUITEN

De onderdelen rechts in het berichtgebied laten steeds een paneel verschijnen als u erop klikt. Met de onderdelen links in de taakbalk opent u een programma. Veruit het belangrijkste programma van Windows is Windows Verkenner. Dankzij deze verkennen kunt u de inhoud van uw computer bekijken. Daar vindt u dus ook alle mappen en documenten.

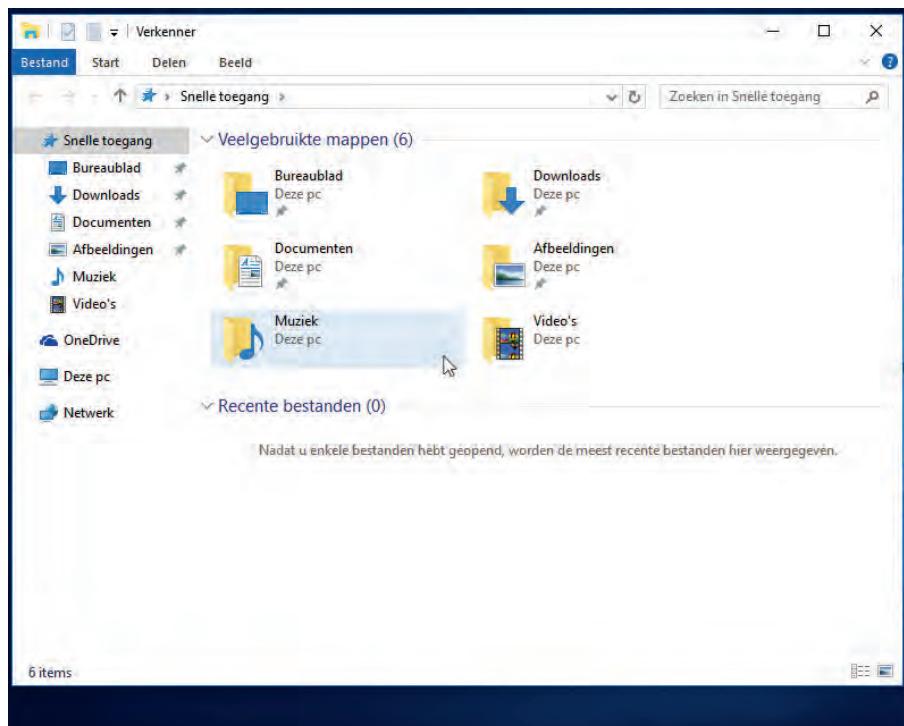
- 1 Stuur de muis tot boven de knop van **Verkenner** in de taakbalk.
- 2 Klik eenmaal met de linkermuisknop op de knop **Verkenner**.

Meteen wordt een venster geopend dat een groot deel van het bureaublad bedekt. Aan dit fenomeen heeft Windows zijn naam te danken: het venster. Een dergelijk venster bestaat uit een rand (is dat dan het kozijn?) waar doorheen u van alles kunt zien.

Afbeelding 1.12

Klik in de taakbalk op Verkenner.

Afbeelding 1.13

Windows Verkenner.

In het venster van de verkenner ziet u in de linkerkolom een verticale lijst met vermeldingen van 'plekken' in uw computer. Zoals *Snelle toegang* (wat in oudere versies van Windows Favorieten heette). U ziet er *Deze pc* en indien van toepassing ook het *Netwerk*. Deze linkerkolom heet de *navigatiekolom*.

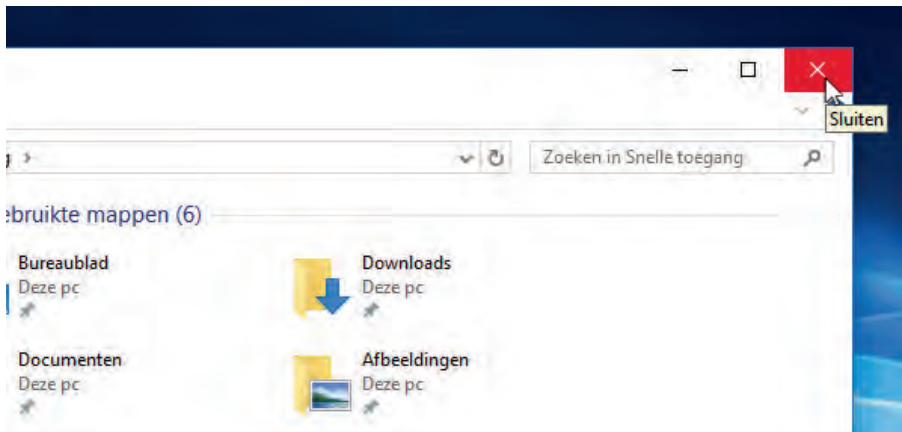
Outlook.com

Microsoft wil heel graag dat u uw documenten *in de cloud* bewaart. Oftewel: u bewaart uw documenten niet alleen op de vaste schijf van uw computer, maar ook ergens op een webserver van Microsoft. Deze dienst heet *OneDrive* en is standaard te vinden in de navigatiekolom. Dit is een van de onderdelen van de online dienst *Outlook.com*. Voor mensen die al iets langer met Windows werken is dit nogal verwarrend. Eerst heette dit online netwerk MSN, toen werd het Live en nu heet het Outlook, wat eerder de naam van een e-mailprogramma was. Enfin, in Outlook vindt u ook diensten als Skype, uw agenda en uw adresboek. Om gebruik te kunnen maken van deze diensten, moet u zich aanmelden bij Outlook.com. Dat is gratis. U moet daarbij wel de nodige persoonlijke gegevens achterlaten bij Microsoft. Denk er wel om dat deze diensten gratis zijn, maar niet voor niets. U krijgt allerlei reclame te zien als u van deze diensten gebruikmaakt en u deelt al uw gegevens met Microsoft. U moet zich dus afvragen of de mensen die u toevoegt aan het programma Personen, het op prijs stellen dat hun gegevens ook bij Microsoft en op internet belanden.

In het grote middenpaneel van de verkenner worden de belangrijkste mappen van Windows 10 getoond: Afbeeldingen, Documenten, Muziek en Video's, Downloads en Bureaublad. Dezelfde onderdelen komt u ook tegen in de linkerkolom als onderdelen van de vermelding *Deze pc*. In een volgend hoofdstuk komt dit uitgebreid aan de orde. De vermelding *Snelle toegang* in de linkerkolom is van een grijs balkje voorzien, wat erop wijst dat dit onderdeel geselecteerd is. U kunt dit ook zien in de horizontale balk erboven, waar *Snelle toegang* vermeld staat.

Alle onderdelen die in het midden van dit verkennervenster liggen, kunt u selecteren door er met de muis op te klikken. Alle onderdelen die in de navigatiekolom en in de balk aan de bovenzijde van het venster liggen, zijn knoppen die een bepaalde taak activeren. In de volgende hoofdstukken leert u werken met de verkenner.

- 1 Stuur de muis naar de rechterbovenhoek van het venster, om precies te zijn: naar de kleine knop met het kruis erin.
Deze knop heet al sinds de eerste versie van Windows het sluitvak, ook wel *sluitknop* of *de knop Sluiten*. Vrijwel elk venster heeft een sluitvak, waarmee het venster gesloten kan worden.
- 2 Klik eenmaal met de linkermuisknop op de **sluitknop**.

Afbeelding 1.14

Het sluitvak zit altijd rechtsboven in de hoek van elk venster.

Het venster wordt gesloten. Dit venster bood u uitzicht op de inhoud van de computer. Door het venster te sluiten, verandert er niets in de computer zelf. U neemt alleen het uitzicht weg.

HET SNELMENU – DE RECHTERMUISKNOP

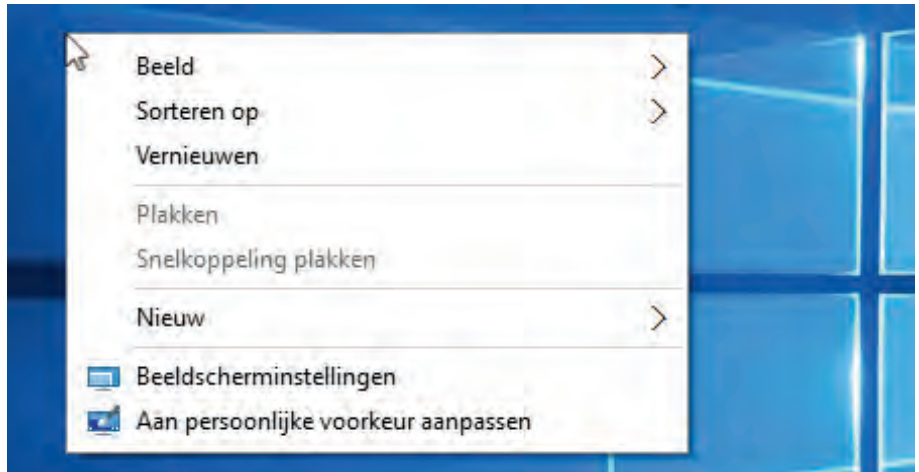
U hebt nu een aantal malen met de linker- of primaire muisknop geklikt om 'dingen' in Windows te selecteren, of om via een knop onderdeelen te activeren. In de loop van het boek worden veel van deze items besproken en getoond. De muis kan echter meer kunstjes dan deze ene klik met de primaire muisknop:

- klikken met de rechtermuisknop;
- dubbelklikken;
- tripelklikken;
- klikken en slepen;
- Ctrl+klikken, Shift+klikken en meer combinaties met toetsen.

Al deze handelingen komen aan de orde. In deze paragraaf krijgt u een voorproefje van klikken met de rechter- of secundaire muisknop.

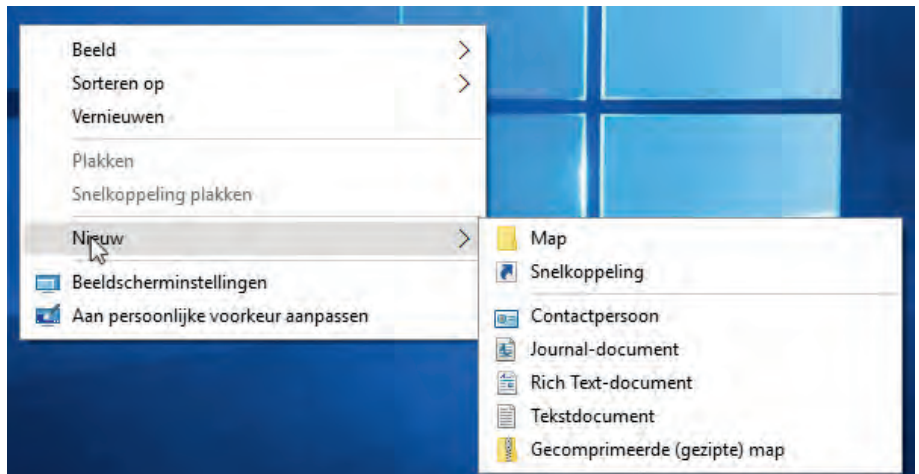
- 1 Klik met de rechtermuisknop op een lege plek op het bureaublad. Meteen verschijnt een menu als een klein vlak boven het bureaublad. U hebt zojuist een *snelmenu* tevoorschijn getoverd. Een snelmenu toont altijd opdrachten die handig zijn bij het onderdeel waarop u met de rechtermuisknop geklikt hebt. Bij elk onderdeel in Windows toont een snelmenu dus andere opdrachten.

Afbeelding 1.15
Een snelmenu met relevante opdrachten.

2 Stuur de muis door het snelmenu naar de vermelding **Nieuw**.

Afbeelding 1.16
Nieuw.

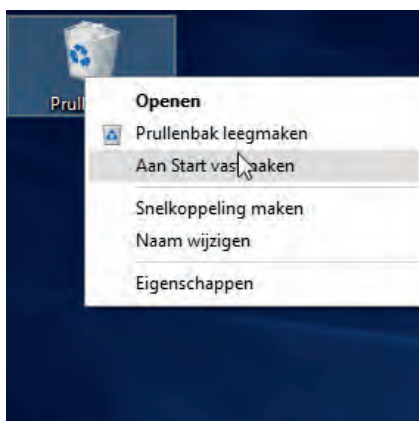

Het snelmenu klapt verder uit en vertoont een *vervolgmenu*. Zolang u nergens op klikt, wordt er niets geactiveerd en kunt u rustig met de muis door dit snelmenu en vervolgmenu rollen. Wilt u een opdracht in een snelmenu activeren, dan gebruikt u weer de primaire of linkermuisknop.

De rechtermuisknop is dus alleen voor het tevoorschijn halen van een snelmenu. Nergens anders voor. Iets kiezen in zo'n snelmenu doet u dus met de linker- of primaire muisknop.

- 3 Klik met de linkermuisknop ergens op een lege plek op het bureaublad om dit snelmenu te sluiten.
- 4 Klik met de rechtermuisknop op een pictogram op het bureaublad. Bijvoorbeeld op de Prullenbak.

Ook nu verschijnt weer een snelmenu maar dan met andere opdrachten. Deze opdrachten zijn relevant voor het object waarop geklikt werd. Zoals bij de prullenbak de opdracht **Prullenbak leegmaken**.

Afbeelding 1.17
Andere opdrachten in het snelmenu.

Er zijn twee manieren om een snelmenu te sluiten. Ofwel door op een lege plek op het bureaublad te klikken met de linkermuisknop, ofwel door op het toetsenbord op de toets Esc (*escape* betekent ontsnappen) te drukken. Deze toets zit vrijwel altijd linksboven op het toetsenbord. Het snelmenu verdwijnt uit beeld.

In de loop van dit boek wordt geregeld met een snelmenu gewerkt als tweede en meestal handige methode om een bepaalde plek of een bepaald 'ding' in Windows te bereiken.

PANIEK

Zeker tijdens de eerste hoofdstukken zal het voorkomen dat u per ongeluk ergens op klikt en dat er iets gebeurt wat u niet verwacht. Iets verschijnt in uw beeldscherm waar u niet op gerekend had. Paniek, maar gelukkig nergens voor nodig. Het volgende kunt u achtereenvolgens proberen als er een venster, menu of iets anders spontaan verschijnt.

- 1 Druk op de toets Esc, linksboven op het toetsenbord.
- 2 Klik in een spontaan geopend venster met de linkermuisknop eenmaal in het sluitvak rechtsboven en wacht even af.
- 3 Sluit de computer af.

WINDOWS EN DE COMPUTER AFSLUITEN

De belangrijkste knop van Windows hebt u bij deze rondleiding nog niet gebruikt: de *startknop*.

Blij met de startknop

Vanaf het prille begin van Windows kent het systeem de startknop. De knop die het *startmenu* opent, waarin alles van Windows en de computer te vinden is. Bij Windows 8 raakte Microsoft even de weg kwijt en werden startknop en startmenu verbannen. Voortaan moesten gebruikers alles via een veel omslachtiger weg met tegeltjes en de zogenaamde *charms* Windows bedienen. Creatieve programmeurs losten dat meteen op door een alternatieve startknop met startmenu te ontwikkelen. Bij Windows 10 is Microsoft van deze dwaling teruggekeerd. Windows toont op de gebruikelijke plek weer de ouderwetse startknop. Het startmenu dat daarmee wordt geopend heeft een nieuw maar zeer herkenbaar jasje, waarin de tegeltjes nu in bescheiden omvang geïntegreerd zijn.

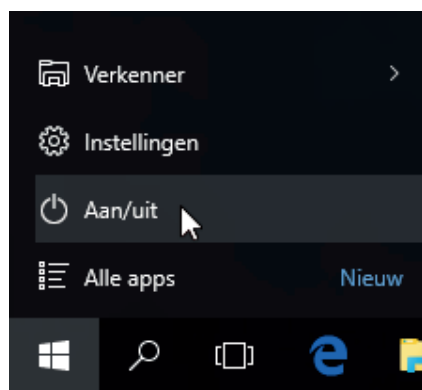
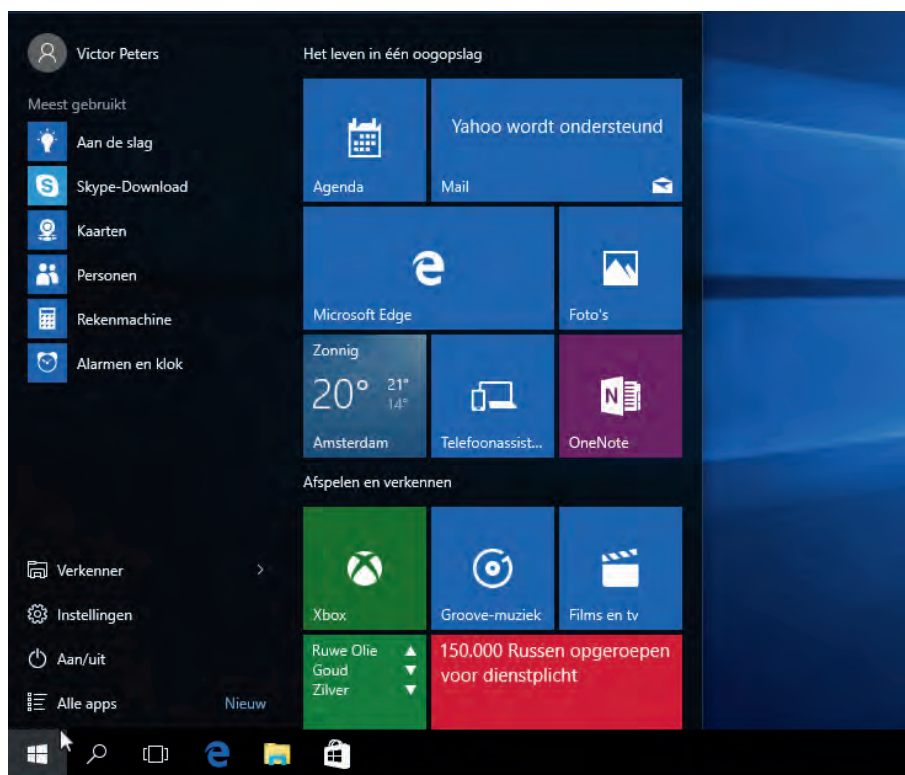
Windows afsluiten en de computer (het apparaat) uitzetten zijn eigenlijk een en dezelfde handeling. De computer wordt automatisch uitgezet nadat Windows is afgesloten.

Na het uitzetten van Windows, is het ook raadzaam om het beeldscherm uit te zetten, als u een computer met een los beeldscherm hebt. Dit om stroom te besparen en de geringe kans op doorbranden uit te sluiten. Een computer met beeldscherm die samen aanstaan, vergen honderden watt aan stroom, vergelijkbaar met circa vijftig spaarlampen.

Laat computer of beeldscherm dus niet onnodig aanstaan, maar sluit de computer af als u gaat koffiedrinken of eten. Dat geeft de computer ook even de tijd om af te koelen. Bovendien is het opnieuw opstarten voor een computer hetzelfde als een flinke nachtrust voor u: een frisse start. Het uitzetten van Windows gaat als volgt.

- 1 Stuur de muis helemaal naar de hoek linksonder in het beeldscherm en klik op de **startknop**.

Afbeelding 1.19
Het startmenu.

Afbeelding 1.18
Aan/Uit.

Het startmenu van Windows 10 verschijnt in beeld. Linksboven ziet u knoppen die populaire programma's openen. Rechts ziet u de tegelwand van Windows 8 in bescheiden vorm weer terug. Links-onder liggen de belangrijkste knoppen van het startmenu, zoals de knop Aan/uit.

- 2 Klik op **Aan/uit**.

Een klein uitklapmenu toont enkele opties, zoals de **Slaapstand**, **Opnieuw opstarten** en **Afsluiten**. **Afsluiten** is de opdracht die de computer volledig uit zet.

Schermtips in de weg

Schermtips verschijnen te pas en te onpas. Soms verdwijnen menuopties onder een schermtip. U kunt net doen of deze schermtip er niet ligt. Windows verplaatst of verwijdert de schermtip als deze in de weg ligt.

Afbeelding 1.20
Afsluiten.

3 Klik op **Afsluiten** om de computer uit te zetten.

Windows is snel in afsluiten, althans dat lijkt. Als Windows een zwart beeldscherm toont, is de computer nog lang niet klaar met uitzetten. Eerst moet Windows netjes worden afgesloten en daarna wordt de computer zelf uitgezet. Dit duurt ongeveer een minuut nadat het scherm al op zwart is gesprongen. Hebt u een computerkast die ook nog met een knop moet uitzetten, wacht dan tot alle lampjes van de computer uit zijn. Hebt u een laptop, wacht dan ook met het dichtklappen van het beeldscherm tot de lampjes van de laptop niet meer actief zijn!

Afbeelding 1.21
Updates.

De meeste updates van Windows verlangen een herstart van het systeem. Om die reden worden bij het uitzetten vaak nog allerlei updates uitgevoerd. Dit proces mag u niet onderbreken door de pc uit te zetten of het beeldscherm van de laptop dicht te klappen. Laat Windows ook in dit geval rustig zijn werk doen.